

Hanna Młynarczyk

Wierzbica, woj. radomskie. Stanowisko "Zełe"

Informator Archeologiczny : badania 14, 22-23

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Potwierdzone natomiast zostały ubiegłoroczne obserwacje dotyczące rozmiarów przeobrażeń stokowych na stanowisku, a tym samym zaburzeń pierwotnego układu planigraficznego.

Uzyskano 1952 wyroby radiolarytowe i krzemienne oraz liczną serię tłuczków, podkładek i retuszerów kamiennych. Wraz z inwentarzem ubiegłorocznym daje to serię około 3 tys. wyrobów, w tym 60 narzędzi. Wśród ogromnej przewagi radiolarytu pienińskiego wystąpiło także 67 wyrobów z importowanego krzemienia czekoladowego, bałtyckiego oraz jurajskiego podkrakowskiego. Rdzenie zespołu są w przewodze jednopiętowe wiórowe i wiórowo-odłupkowe, rzadziej dwupiętowe. Struktura grupy narzędzi: 10 drapaczy, 7 rylców, 1 półtylczak, 1 wiórowiec, 5 przekłuwaczy, 3 szeregła, 10 zbrojników tylcowych /w tym formy geometryczne/ 23 wióry i odłupki retuszowane. Inwentarz związany jest z tzw. późnym technokompleksem magdaleńskim.

Badania będą kontynuowane.

WIERZBICA
woj. radomskie
Stanowisko "Zełe"

P. P. Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Hanna Miynarczyk. Finansowała WSI w Radomiu. Pierwszy sezon badań, Kopalnia krzemienia "czekoladowego" ze schyłkowego paleolitu, neolitu i wczesnego brązu.

W związku z zagrożeniem kopalni krzemienia "czekoladowego" "Zełe" przez rozbudowę Cementowni "Przyjaźń" przystąpiono do realizacji programu prac badawczych o charakterze ratowniczym.

Na podstawie przeprowadzonej jesienią 1979 r. inwentaryzacji powierzchniowej stanowiska określono przybliżony zasięg kopalni, rejonu prawdopodobnego występowania szybów, pracowni krzemieniar-skich ich ogólną chronologię oraz kierunki przetwórstwa surówca. Ponadto określono stopień zniszczenia stanowiska. W 1980 roku kontynuowano rozpoznanie kopalni. Pracownia Stosowania Metod Geofizycznych IHKM PAN przeprowadziła badania geofizyczne dwóch wy-cinków pola górniczego. Wykonano także plan hipsometryczny kopalni.

W rejonie północnym pola górniczego założono dwa wykopy archeologiczne.

Wykop I/80 obejmował obszar 50 m². Celem badań w tym miejscu było uzyskanie danych umożliwiających charakterystykę obiektów eksploatacyjnych kopalni. Na głębokości 30 cm od powierzchni obszar

badan ograniczono do 30 m². W wykopie wyeksplorowano fragmenty 5 szybów, z których 3 były częściowo zniszczone przez brzeg nowożytnego kamieniołomu, obecnie całkowicie zniwelowanego i nie widocznego na powierzchni. Uzyskano pełny przekrój szybu nr 1 o głębokości około 4,5 m od powierzchni. Najgłębszy z badanych szybów oznaczony nr 4 miał głębokość 5,2 m. Wszystkie badane szyby były obiektami szerokimi w części przyotworowej. Cztery szyby, w których osiągnięto dno, drażone były w części dolnej w poziomie zwietrzałego wapienia płytowego. Krzemień "czekoladowy" wydobywano w dwóch odmianach - z warstwy gliny zwietrzeliiskowej oraz ze wspomnianych wapieni płytowych. Z wykopu uzyskano duże ilości materiału przemysłowego. Badania w wykopie zakończono.

Wykop II/80 założono wzdłuż profilu drogowego w pobliżu wykopu I/80. Długość jego wynosiła 61 m, powierzchnia 240 m². Celem tego-roczych prac było stwierdzenie, czy na obszarze zniszczonym przy budowie betonowej drogi istnieje możliwość uzyskania istotnych informacji o występujących tu szybach. Analiza odczyszczzonego profilu i planu wykopu wykazała obecność co najmniej 10 szybów. Prace będą kontynuowane w roku przyszłym celem uzyskania ich pełnych przekrojów i danych do datowania obiektów. Prace w tym wykopie mają charakter ściśle ratowniczy.

Uzyskano 28183 okazów krzemiennych, w tym 8769 przemysłowych.

Materiały znajdują się w PAK PP PKZ Oddział Warszawa.

Badania będą kontynuowane.

WOŁKUSZ, gm. Lipsk n/Biebrzą
woj. suwalskie
Stanowisko 5

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził mgr Karol Szymczak.
Finansował WKZ w Suwałkach i UW.
Pierwszy sezon badań. Osadnictwo schyłko-
wopaleolityczne.

Stanowisko zostało odkryte w r. 1979 podczas badań powierzchniowych. W tym samym roku przeprowadzono na nim badania sondażowe. Położone jest ono na wydnie rozciągającej się na zachód od wsi Wołkusz wzdłuż doliny rzeki Wołkuszanki. Zabytki, mimo że znajdowane są na powierzchni i w warstwie przewianego piasku doskonale zachowały swój pierwotny układ planigraficzny tworząc szereg wyraźnie rysujących się skupisk.

1. "Skupisko z liściakiem" - wykop 103 m² /kontynuacja zeszłorocznego sondażu/, około 13.250 zabytków a wśród nich rdzenie dwupiętów /około 50 sztuk/, rylce różnych typów /około 40 sztuk/, drapa-